මොන්ට්‍රියල් සංධානයේ ප්‍රතිපත්තීන් සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මානය ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඕසෝන් ඒකකයට 2007 වසරේදී හිමිවීම.

මතු පරපුර වෙනුවෙන් ඕසෝන් ස්ථරය සුරකිමු

ඕසෝන් ස්ථරය සුරැකීමේ ශ්‍රී ලංකාවේ දායකත්වය

ජාතික ඕසෝන් ඒකකය
පරිසර සහ ස්වභාවික සම්පත් අමාත්‍යංශය
342 කෝට්ටේ පාර, පිටකෝට්ටේ
දුරකථනය: 011 2811417 ෆැක්ස්: 011 2811417
විද්‍යුත් තැපැල: ozone@noulanka.lk
අන්තර්ජාලය:www.noulanka.lk

ඕසෝන් වියන රැකගැනීම සඳහා වූ වියානා සම්මුතිය

1970 දශකයේ විද්‍යාඥයින් විසින් ඕසෝන් වියන විනාශවීම පිළිබඳ තොරතුරු සමග කරුණු පැහැදිලි කිරීමෙන් පසුව 1981 මැයි මාසයේදී එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහනේ විධායක සභාව විසින් ඕසෝන් වියන රැකගැනීම පිළිබඳව එකගත්වයකට එළඹිණි. ඒ අනුව 1985 මාර්තු මාසයේදී ඕසෝන් වියන රැකගැනීම සඳහා වූ වියානා සම්මුතිය බිහිවිය. මෙහි මූලික පරමාර්තය වූයේ ඕසෝන් වියන පිළිබඳව ක්‍රමානුකූල නිරීක්ෂණය කිරීම, පර්යේෂණය කිරීම හා දත්ත හුවමාරු කිරීම වූ අතර ඕසෝන් විනාශකාරී ද්‍රව්‍යය පිළිබඳ ක්‍රියාකිරීමටත් එකග විය. එසේම මෙම සම්මුතිය මගින් අනාගතයේදී සන්ධානයක් ගොඩනැගීමට ද රාමුවක් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

මොන්ට්‍රියල් සන්ධානය

වියානා සම්මුතියේ නීතිමය උපකරනය වන ඕසෝන් විනාශකාරී ද්‍රව්‍යය පිළිබඳ වූ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානය 1987 සැප්තැම්බර් 16වන දින පිහිටුවනු ලැබීය.

වියානා සම්මුතියේ පාර්ශවකරුවන්ගේ අටවන සැසියත් මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විසිවන සැසියත් නොවැම්බර් මස 16 - 20 වන දිනයන් දක්වා කටාර් රාජයේ දෝහා නගරයේ පැවැත්වින. මෙහිදී වියානා සම්මුතියේ විධායක කමිටුවේ සභාපතිධුරයට ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසර සහ ස්වභාවික සම්පත් **අමාත්‍ය ගරු. පාඨලී චම්පික රණවක මැතිතුමා** නිතරගයෙන් පත්විය. මෙම තනතුරෙහි ඉදිරි වර්ෂ තුන සඳහා එතුමා ක්‍රියා කරනු ඇත. ඕසෝන් වියන රැකගැනීම පිළිබඳ තීරණ ගැනීම, යොමු කිරීම, අනාගත සැලසුම් සකස් කිරීම හා ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙම කාලය තුළදී සිදුවීමට නියමිතය. එහිදී උපසභාපතිවරුන් වශයෙන් කැනඩාව, කියුබාව සහ කිෂිකිස්ථානය යන රටවල ඇමතිවරුන් පත්වූ අතර ඊජිප්තුවේ පරිසර ඇමතිතුමා ලේඛාධිකාරී ලෙස පත්විය

බහුපාර්ශවික අරමුදල Multilateral Fund (MLF)

වියානා සම්මුතියේ හා මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ මූලිකම ලක්ෂණය වන්නේ ඕසෝන් විනාශකාරී ද්‍රව්‍යය නිෂ්පාදනය, වෙළදාම හා පරිභෝජනය ක්‍රමයෙන් අඩුකොට සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කිරීම සඳහා දියුණුවෙමින් පවතින රටවලට අධාර කිරීම පිණිස බහුපාර්ශවික අරමුදල පිහිටුවීමයි. මෙයට දියුණුවූ රටවල් මූල්‍ය ආධාර සපයන අතර දියුණු වෙමින් පවතින රටවල් සඳහා මෙම අරමුදලින් ප්‍රධානය කරණු ලබයි. මෙම අරමුදල දියුණුවූ රටවල් 7කින් හා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් 7කින් සමන්විත විධායක කමිටුව මගින් පාලනය වේ.

අමාත්‍ය ගරු. පාඨලී චම්පික රණවක මැතිතුමා හා ආචාර්ය ඩබ්. එල්. සුමතිපාල මහතා වියානා සම්මුතියේ 8 වන සැසියට සහභාගිවූ අවස්ථාවේදී ඕසෝන් ලේකම් කාර්යාලයේ විධායක ලේකම් මාකෝ ගොන්සාලිස් මැතිතුමා සමග සාකච්චාවක යෙදී සිටිමින්

<u>මොන්ට්‍රියල් සංධානයේ විසි වසරක ගමන් මගෙහි ශ්‍රී ලංකා ප්‍රගතියේ පියසටහන්</u>

1994 වසරේ ජූලි මස ජාතික ඕසෝන් ඒකකය පිහිටුවීමෙන් පසු එම ඒකකය ඕසෝන් ක්ෂයකාරක ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් තුරන් කිරීම සඳහා වූ මොන්ට්‍රියල් සංධානයේ ප්‍රතිපත්තීන් ශ්‍රී ලංකාවතුල ක්‍රියාත්මක කිරීම සුවිශේෂ කාර්තව්‍යක් ඉටුකරන අතර එම ගමන් මගෙහි සනිටුහන් කිරීමට වැදගත් අවස්ථාවන් කිහිපයක් මතු සඳහන් වේ.

- 1996 වසරේදී ඕසෝන් ක්ෂයකාරක ද්‍රව්‍ය (ODS) ආනයනය පාලනය කිරීමට නව නීති හඳුන්වාදීම.
- 2000 සහ 2006 වසරවලදී දකුණු ආසියාණු ජාල රූස්වීම කොළඹදී පැවැත්වීම.
- **මොන්ට්‍රියල් සංධානයේ පාර්ශවකරුවන්ගේ 13 වන සම්මේලනය 2001 ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැත්වීම සහ ශ්‍රී ලංකාවට උප සභාපතිත්වය හිමිවීම.**
- 2001 සහ 2002 වසරයන්හිදී මොන්ට්‍රියල් සංධානය ක්‍රියාත්මක කිරf‍මී කමිටුවේ සාමාජිකත්වය හිමිවීම.
- 2001 වසf¾oS කලාපීය වීඩියෝ නිර්මාණ තරගයෙන් දෙවන ස්ථානය ජයග්‍රහණය කිරීම'
- ඕසෝන් ස්ථරය සුරුකීම පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර පෝස්ටර් නිර්මාණ තරගයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට 2001 වසf¾oS ප්‍රථම ස්ථානයත් විශේෂ ජූරි සÏමානයත් හිමිවීම.
- මොන්ට්‍රියල් සංධානයේ පාර්ශවකරුවන්ගේ 14 වන සම්මේලනයේදී ශ්‍රී ලංකාවට සභාපතිත්වය හිමිවීම.
- 2003 සහ 2006 වසරයන්හිදී මොන්ට්‍රියල් සංධානයේ බහුපාර්ශවීය අරමුදලේ විධායක කමිටු සාමාජිකත්වය හිමිවීම.
- ශීතකාරක එක්රූස් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 185ක් සහ ප්‍රතිචක්‍රීයකරණ මධ්‍යස්ථාන 8 ක් ස්ථාපනය කිරීම.
- ශීතකරණ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ආයතන තුනක් සහ සුවඳ විලවුන් කර්මාන්ත ආයතනයක් ඕසෝන් මිතුරු තාක්ෂණයට පරිවර්තනය කිරීම.
- ශීතකරණ කාර්මිකයන් පුහුනු කිරීමේ තෙදින වැඩමුළු 58 ක් මේ දක්වා පවත්වා කාර්මිකයින් 2719 දෙනෙකු පුහුණු කිරීම සහ නීති විරෝධී ආනයනයන් නවතාලීම සඳහා රේගු නිලධාරීන් 1000ක් පමණ පුහුණු කිරීම.
- රාජ්‍ය නිලධාරීන් පාසැල් සිසුන් ගුරු භවතුන් සහ මහජනතාව ඕසෝන් ස්ථරය සුරුකීම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම
- වාණිජ සහ කර්මාන්ත ශීතකරණ ක්ෂෙත්‍රයට CFC සහිත ශීතකරණ උපකරණ විකල්ප තාක්ෂණයට පරිවර්තනය කිරීමට දිරිදීමනා ලබාදීම.
- CFC සහිත වායුසමන යන්ත්‍ර සවිකර ඇති රජයේ වාහන 240 විකල්ප තාක්ෂණයට පරිවර්තනය කිරීමට මූල්‍යමය දායකත්වය සැපයීම.
- 2007 අගෝස්තු මස තායිලන්තයේ බැංකොක්හිදී පැවැති ආසියා පැසිපික් පාසැල් සිසුන් සඳහාවූ දැනුම විචාරාත්මක වැඩසටහනෙන් දෙවන ස්ථානය හිමිවීම.
- **මොන්ට්‍රියල් සංධානයේ ප්‍රතිපත්තීන් ඉතා සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මානය ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඕසෝන් ඒකකයට 2007 වසරේදී හිමිවීම.**
- 2007 වසර අවසානයේදී CFC ආනයනය සම්පූර්ණයෙන් නැවැත්වීම.
- **පීසරය හා ඕසෝන් ස්ථරය රූකගැනීමට ජගත් තලයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා වූ ඇමේකා එක්සත් ජනපදයේ පිසර සංරක්ෂන ඒජන්සÞයේ :ඔහැජ්– සම්මානය 2008 වසරේදී ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඕසෝන් ඒකකයේ අධ්‍යක්ෂ ආචා¾ය ඩබ්. එල්. සුමතිපාල මහතා වෙත පÞරÞනැමීම.**
- මොන්ට්‍රියල් සංධානය ක්‍රියාත්මක කිරීම ‍Ŕරීක්ෂk කමිටුවේ සාමාජිකත්වය 2009-2010 ව¾ෂ සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට හිමිවීම'
- **úhdkd iïuq;ÞfhA iNdm;Þ;ajh ශ්‍රී ලංකාfõ mÍirh yd iajNdúl iïm;a wud;H .re පාඨලී චම්පික ඇමැතිතූමා yg 2008 fkdje 19 jk osk කටdහි foďහd kගරf‍ය්ŏ පැවති úhdkd iïuœ;ÞfhA 8 jk ieisfhaoS ysñùu'**

<u>වියානා සම්මුතියේ 8 වන සැසියේ සමරු සටහන්</u>

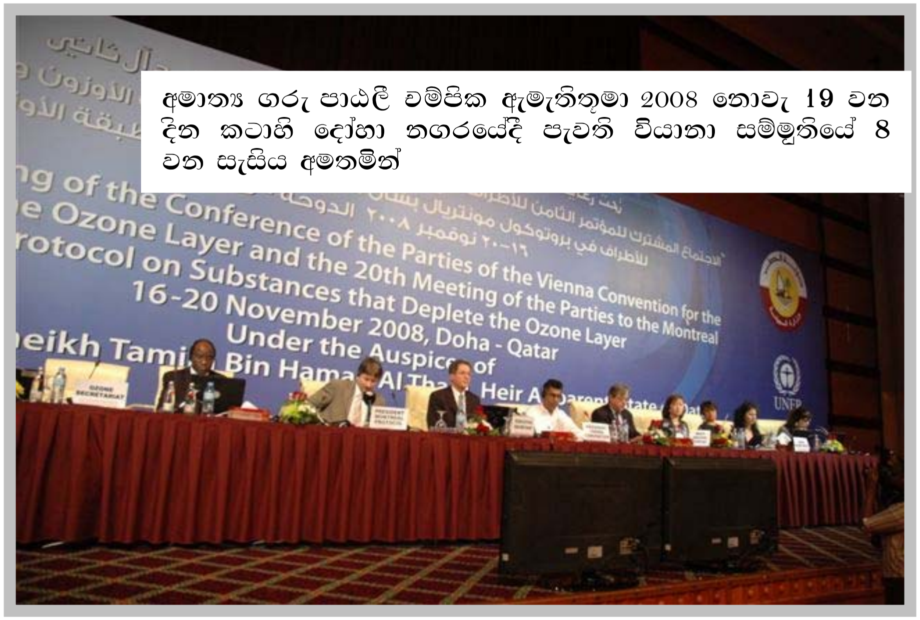

අමාත්‍ය ගරු පාඨලී චම්පික ඇමැතිතුමා 2008 නොවැ 19 වන දින කථාහි දෝහා නගරයේදී පැවති වියානා සම්මුතියේ 8 වන සැසිය අමතමින්